

МІЖМУНІЦИПАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК МЕХАНІЗМ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Співпраця територіальних громад або міжмуніципальне співробітництво (відповідно до європейської термінології) в Україні та реалізація їхніх спільних проектів здійснюється відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» і є унікальним механізмом впливу на економічне зростання територій громад і регіонів загалом [3]. Він розглядає таку співпрацю, як відносини між двома або більше територіальними громадами, що здійснюються на договірних засадах у визначених цим Законом формах з метою забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей, ефективного виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень.

Коли існує проблема спільна для кількох територіальних громад, то місцева влада у відповідності до чинного законодавства має її виокремити, дослідити і напрацювати спільний проект – як комплекс спільних заходів, що здійснюються органами місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел і спрямовані на соціально-економічний, культурний розвиток територій [1].

Всі спільні проекти територіальних громад врегламентовуються чиним законодавством і мають враховувати його положення. Тому ті ж службовці органів місцевого самоврядування, державні службовці мають досконало знати Закон України «Про співробітництво територіальних громад», який визначає організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад, форми та механізми співробітництва, принципи фінансування та контролю. Окрім цього, у кожній територіальній громаді має бути у виконкомі чи виконавчому апараті ради фахівець з проектного менеджменту, що володіє навиками написання й методологічного супроводу. Але це вже питання професійності голови територіальної громади та виконкому ради. До основних принципів співробітництва територіальних громад належать: законність; добровільність; взаємна вигода; прозорість та відкритість; рівноправність учасників; взаємна відповідальність суб'єктів співробітництва. З прийняттям чинного закону про міжмуніципальну співпрацю цей процес набув в Україні значного поширення, особливо за підтримки держави та міжнародних грантових організацій [4].

Досвід міжмуніципальної співпраці має і Херсонська область. Перший договір про міжмуніципальне співробітництво було укладено 5 лютого 2018 року (22.02.2018 року внесено договір про співпрацю до реєстру договорів під №138) двома територіальними громадами області у формі спільного проекту «Створення туристично-оздоровчого кластеру в громадах Асканія-Нова та Присиваській ОТГ». Обидві громади вже мали туристичний потенціал, але договір про співпрацю надавав їм можливість посилити та ще більше розвинути діяльність в даній галузі, шляхом об'єднання туристичних інфраструктур обох громад, що мало посилити туристичну привабливість цих територій. Це дало змогу збільшити приплив туристів до їх рекреаційних зон.

В Асканії-Новій знаходиться всесвітньовідомий біосферний заповідник імені Ф. Е. Фальц-Фейна, який лише у 2017 році відвідало близько 10 тис. туристів. А Присиваська ОТГ славиться рожевим озером Сиваш, аналогів якому немає в Європі. Озеро має велику концентрацію солі та лікувальну глину, є привабливим для туристів як оздоровча зона. Тому поєднання таких рекреаційних ресурсів має давати синергетичний ефект [2].

До такого міжмуніципального співробітництва приєдналася Тавричанська ОТГ, бо всі три громади межують між собою. Саме ці громади потребують розвитку туристичної інфраструктури, а співпраця даних громад – це розвиток туристичного потенціалу Херсонського краю. Для південних регіонів України туризм та рекреація є спеціалізацією місцевої економіки і територій, тому створення міжмуніципальних проектів шляхом об'єднання рекреаційних ресурсів кількох громад, як це показали наведені вище приклади, у подальшому лише її посилюватиме. Такий галузевий напрям міжмуніципальної співпраці, особливо на Херсонщині вагомо сприятиме максимальній ефективності використання рекреаційного ресурсу для економічного зростання територій причорноморських областей України.

Але аналіз досвіду міжмуніципальної співпраці на теренах Херсонщини свідчить про те, що міжмуніципальне співробітництво, як механізм економічного зростання територій використовується органами місцевого самоврядування територіальних громад недостатньо [2]. Причинами цього, на нашу думку є недостатня усвідомленість та фаховий рівень працівників органів місцевого самоврядування з тематики міжмуніципальної співпраці, відсутність політичної волі до її розвитку та недостатній рівень розвитку приватного партнерства у проектній діяльності територіальних громад щодо міжмуніципальної співпраці. Міжмуніципальне співробітництво територіальних громад дасть можливість суттєво посилити їх потенціал.

Список використаних джерел

1. Ворона П. В. Міжмуніципальні проекти органів місцевого самоврядування: на прикладі Полтавщини / Науково-практичне забезпечення децентралізації надання послуг в об'єднаних територіальних громадах: матеріали наук.-практ. конф., Київ, 18 квіт. 2018 р. / за заг. ред. Р. В. Войтович, П. В. Ворони.– К: ІПК ДСЗУ, 2018. – с. 36-40.
2. Підписано перший договір про співробітництво громад в Херсонській області, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/8415>.
3. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17 червня 2014 року №1508-VII; за станом на 17 червня 2014 р., Офіц. сайт Верх. Ради України, Україна, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
4. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони – Київ, 2018. – 480 с.